והחי יתן אל ליבו

כ"ב שבט

© ועד תלמידי התמימים העולמי

770 Eastern Parkway, Brooklyn, NY 11213

Tel: 718 771 9674

Email: sichos@vaadhatmimim.org

VAADHATMIMIM.ORG

5777 • 2018

פתח דבר

This year we mark thirty years from Chof Beis Shevat 5748, the hilulah of Rebbetzin Chaya Mushkah ע"ז נ"ע.

Immediately following her histalkus, the Rebbe charged Chassidim with taking lessons from the Rebbetzin's actions - "החי יתן אל לבו", and applying them in our day-to-day Mitzvah performance. The Rebbe also encouraged the establishment of Torah institutions in her memory. This, the Rebbe explained, would be a great zechus for her neshama. The Rebbe also explains that this date brings about an aliya not just for the Rebbetzin, but for the entire generation.

To that end, we present this kovetz which highlights three central themes the Rebbe discussed about the Rebbetzin in general, and Chof Beis Shevat in particular. This is especially apropos this year, when we mark thirty years from her hilula. We strongly encourage you to take part in this mivtza, in order to adequately prepare for this special time.

This kovetz is split into three sections:

- The avoda of a Rebbetzin and her peula in the world;
- The yahrtzeit and its effect on the entire world;
- Lessons and practical implications from the yahrtzeit.

.

We have also included selected articles from the Chof beis shevat supplement to the Chassidisher Derher magazine marking thirty years from the yahrtzeit. This will give you a perspective on what this day means to the Rebbe and Chassidim.

We hope that after learning this kovetz, you will walk away with a deeper

understanding and insight of what chof beis shevat means to us, and most importantly, the practical horaos we can take from it.

V'yehi ratzon that this date should be transformed from a yahrtzeit to a hilula, celebrating with the Rebbe and Rebbetzin in a physical way, l'matah me'asara tefachim, with the coming of Moshiach speedily in our days!

והחי יתן אל ליבו

כ"ב שבט

שער א'

הרבנית - עבודתה ופעולתה

In 5748 N'shei Chabad commisioned a Torah to be written l'zecher nishmas the Rebbetzin. The Siyum Sefer Torah took place in 5749. In connection with this, the Rebbe explained the specialty of a Siyum Sefer Torah in general, and specifically - its connection to women.

The Rebbe goes on to deduce from our parsha the general specialty of women over men, and specifically the avoda of Imahos - Rebbetzins.

ש"פ תולדות תשמ"ט

- מוגה -

ה. והנה, כל האמור לעיל הוא בהדגשה יתירה – בגלל המאורע דסיום כתיבת ספר-תורה חדש[60] "בר"ח כסלו, והתחלת הקריאה בספר תורה זה (בציבור ובפרהסיא, בבית הכנסת ובית המדרש", בית שמגדלין בו תפלה ותורה") ביום הש"ק זה:

לכל לראש – הקשר לפרשת השבוע, פ' תולדות – כמוזכר לעיל(ס"ג) פירוש המדרש על הפסוק "ויתן לך האלקים מטל השמים גו'", "מטל השמים זו מקרא", דקאי (בעיקר) על חמשה חומשי תורה שבס"ת, שהרי בימיהם היו לומדים מקרא מתוך הס"ת, ועד שגם בדורות שלאח"ז נהגו אחדים מגדולי ישראל לקרוא שנים מקרא (ואחד תרגום) מתוך ס"ת כשר.

זאת ועוד:

דובר כמ"פ שכל ספר־תורה קשור עם כל ספרי התורה שלפניו, עד לספר־תורה הראשון שכתב משה רבינו , שממנו היו מגיהים כל ספרי־התורה שנכתבו לאח"ז, עד לס"ת חדש זה.

---

60. לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית נ"ע זי"ע, שהותחל בכתיבתה בימי ה"שבעה" להסתלקותה, ונסתיימה הכתיבה –בהשגחה פרטית – בר"ח כסלו (וראה לקמן ס"ו).

בהדגשה – with emphasis

ובפרהסיא – and in public

מאורע – occurrence/event

ומזה מובן, שע"י כתיבת וסיום ספר־תורה חדש נעשה חידוש בכללות עניו התורה, ועד לחידוש שהוא מעין ודוגמת והכנה ל"תורה חדשה מאתי תצא", גילוי פנימיות התורה לעתיד לבוא.

ונמצא, שכאשר מסיימים כתיבת ס"ת חדש בר"ח כסלו, התחלת וראש החודש החסידי שבו הי' הגילוי דפנימיות התורה – אזוי מודגשת ביותר ההכנה לשלימות הגילוי דפנימיות התורה לעתיד לבוא, "תורה חדשה מאתי תצא".

ו. ויש להוסיף בפרטיות יותר בנוגע לס"ת זה– שנכתב ביזמתן של נשי ישראל לעילוי נשמת אשה צדקנית בישראל:

פ' תולדות – עם היות שנקראת ע"ש "תולדות יצחק", מסופר בה (לא רק אודות יצחק, אלא גם) כו"כ מאורעות אודות רבקה, כולל גם מעלתה המיוחדת של רבקה אפילו לגבי יצחק.

וכמה פרטים בזה:

בהתחלת הפרשה – "ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו ורבקה אוהבת את יעקב", היינו, שרבקה דוקא הכירה את מעלתו האמיתית של יעקב לגבי עשו.

ובהמשך הפרשה בשיעור – דיום החמישי, ר"ח כסלו– אריכות הסיפור אודות ברכותיו של יצחק, שכאשר רבקה שמעה שיצחק רוצה לברך את עשו, השתדלה ביותר ופעלה שיעקב יקבל ברכותיו של יצחק.

ועד"ז בסיום הפרשה –"ותאמר רבקה אל יצחק קצתי בחיי מפני בנות חת אם לוקח יעקב אשה מבנות חת גו'", ולכן, "ויקרא יצחק אל יעקב ויברך אותו ויצוהו גו' קום לך פדנה ארם גו' וקח לך משם אשה מבנות לבן אחי אמך", היינו, שרבקה השתדלה בכל הקשור לשידוך של יעקב, ועי"ז הקים את בית ישראל באופן ש"מטתו שלימה".

ונמצא, שבפ' תולדות מודגשת מעלתה של רבקה לגבי יצחק, מעלת האמהות לגבי האבות, כפי שמצינו גם בנוגע לאברהם שאמר לו הקב"ה "כל אשר תאמר

ביזמתן – with the initiative

מטתו שלימה – his (entire) family complete/righteous

ביותר הירידה לברר העולם, כי, מצד התגברות החושך בעולם הוצרך להיות הגילוי דפנימיות התורה, עד לגילוי באופן של הבנה והשגה ("יתפרנסון") בתורת חסידות חב"ד, ובאופן ד"יפוצו מעינותיך חוצה" דוקא שפעולתם- של נשיאי החסידות קשורה עם (ונפעלת על ידי) הרבניות הצדקניות, ע"ד ודוגמת פעולת האבות ע"י האמהות[89].

וכאמור, ענין זה הוא בהדגשה יתירה בחודש כסלו ובפי תולדות - שכל עניני האבות, אבות החסידות, וכן האמהות והרבניות הצדקניות, ישנם בכל התוקף והשלימות ("קדושה לא זזה ממקומה"), ופועלים פעולתם כו'.

89. להעיר,שמעלת האמהות לגבי האבות היא מעין ודוגמת העילוי דלעתיד לבוא ש"נקבה תסובב גבר" , "אשת חיל עטרת בעלה",ומפני שהאבות הטעימן מעין עולם הבא, הי' אצלם גם בחי' זו שהיו מקבלים מהאמהות (לקו"ת ואוה"ת שבהערה 86), ומזה מובן גם בנוגע לנשיאי החסידות - שעל ידם נעשית ההכנה לגילוי פנימיות התורה לעת לבוא.

התגברות – the increase

In a surprise sicha a bit more than a week after the Rebbetzin's histalkus, the Rebbe spoke about the Rebbetzin's influence on the judge's verdict in the trial over the seforim, comparing it to what transpired on Yud Tes Kislev - when also non-Jews were influenced .

ב' אדר

וכמדובר לעיל שבנוגע לי"ט כסלו שאז התחיל הענין של הפצת המעיינות חוצה, הנה אדמו"ר הזקן מדגיש במכתבו בקשר לגאולתו, שגם לפני עמי הארץ היתה הגאולה באופן של "נפלא וגדול", וכמו שכותב שלושה פעמים שענין זה צריך גם להגיע ולפעול על אינם יהודים.

... שהרי ענין שהגיע ופעל על אינם יהודים הרי הוא עוד יותר מאשר שענין זה קשור לענין הגאולה, אשר היא קשורה עם "והיתה לה' המלוכה", כולל גם כל עמי הארץ, שלכן בעת ההכנה לגאולה צריך ענין זה גם להגיע אליהם ולפעול עליהם.

...ובפרט כפי שהנפטרת הרי ענתה ואמרה, ודבריה הגיעו ופעלו על אומות העולם אשר "אבי', הרבי, עם הספרים וכל הענינים, שייך לכל החסידים", וכן יקום!

וכן התקיים בפועל, בענין אשר אינם יהודים חשבו שזה שייך לפסק דין שלהם, ומצד ענין הגלות יש לזה אכן מקום גם באמיתית הענינים.

והחי יתן אל ליבו

כ"ב שבט

שער ב'

יום ההילולא - כ"ב שבט

עלי' בכל אנשי הדור

In connection with the Rebbetzin's fourth yahrtzeit, the Rebbe explained the meaning of its date - Chof Beis Shevat, and how a new t'kufa in Dor Hashvii began on this day.

כ"ב שבט תשנ"ב

משיחות ש"פ יתרו, כ"ף שבט. וליל ויום ב' פ' משפטים, כ"ב שבט ה'תשנ"ב
- בקשר עם יום היארצייט־הילולא הרביעי של הרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא נ"ע זי"ע -

- מוגה -

א. כ"ב בחודש איז פארבונדן מיט ברכה, ווי מרומז אין דעם מספר כ"ב - אותיות "בך", וואס איז מרמז אויף "בך יברך ישראל", דאס הייסט אז דאס איז א טאג וואס פון אים, דורך אים און מיט אים ווערן אידן געבענטשט אין אלע זייערע ענינים.

נאכמער: דער (טאג פון) "בך" איין איז א געבענטשטער, כמובן פון פשטות הפירוש (הכתוב) אין "בך יברך ישראל", אז "בברכתם" (פון אפרים ומנשה) ווערן געבענטשט אלע אידן, ועד"ז בנדו"ד, אז דער טאג (פון "בך") איין איז מבורך, און דערמיט "יברך ישראל", אלע אידן. "בך" איז אזא ברכה וואס פון איר קומען ארויס נאך ברכות, נאך א ברכה און נאך א ברכה, עד איו קץ ו"עד סוף כל העולם" (כולל - דער סוף פון(עולם מלשון) העלם והסתר).

ב. אזוי איז אויר פארשטאנדיק בנוגע צו דעם טאג פון יארצייט כ"ב שבט, אז דאס איז א יום ברכה, פון וועלכע עס ווערן געבענטשט אלע אידן - "בך יברך ישראל":

בא אידן איז א יארצייט פארבונדן מיט עלי'. ווי אונטערשטראכן אין דעם מנהג פון אמירת קדיש ביום היארצייט, צוליב דער עלי' חדשה ועלי' שלא בערך וואס קומט דעמולט צו אין דער נשמה.

הגם אז דער יארצייט איז דער טאג וועו ס'איז געווען די הסתלקות הנשמה מן הגוף, א העלם והסתר אויף דעם גילוי פון א נפש ישראל, "חלק אלוקה ממעל ממש", אין דעם גוף - וואס דאס איז דאר דער גרעסטער העלם וואס קען זיין ר"ל - איז אבער די כוונה אין דעם (ווי אין יעדער ירידה) אז דאס זאל ברענגען נאד א גרעסערע עלי', און בכל שנה (אין דעם יארצייט) קומט צו דערביי נאך א העכערע

עד אין קץ – unlimited

אונטערשטראכן – emphasised

עלי' (שלא בערך צו די עליות שלפני זה), אן עלי' סיי פאר דער נשמה, און סיי פאר די וואס געפינען זיך נשמות בגופים למטה (וועלכע האבן געהאט א קשר מיט דער נשמה), אז בא זיי קומט צו נאכמער אריכות ימים ושנים טובות, אנגעפילט מיט תורה ומצוות און מעשים טובים.

ועוד ועיקר - די עלי' וואס קומט אין דער גאולה האמיתית והשלימה, סיי די עלי' פון דער נשמה - דורך "הקיצו ורננו שוכני עפר", כידוע אז תכלית השלימות (אויך פון דער נשמה) איז דוקא נשמות בגופים בתחיית המתים, און סיי אין די אידן וואס האבן געהאט א שייכות מיט דער נשמה - כמ"ש "בלע המות לנצח ומחה ה' אלקים דמעה מעל כל פנים", ומובן אז בשעת דער "ומחה . . דמעה" קומט דורך דעם אויבערשטן אליין ("ומחה ה' אלקים דמעה") איז דאס ניט בלויז מבטל די דמעה וואם איז געווען פריער (כפשטות ענין המחי'), נאר דורך דעם קומט צו א הוספה אין דער עלי', כמובן אויך פון דעם פירוש", אז "דמעה" איז בגימטריא קי"ט, וואס מיינט אז עס פעלט איינער פון די ק"כ צירופי שם אלקים, און דורך "ומחה ה' אלקים דמעה" ווערט די שלימות פון ק"כ (די גימטריא פון "דמעה" עם הכולל)- "והיו ימיו מאה ועשרים שנה", ווי ס'איז געווען בא משה רבינו - "בן מאה ועשרים שנה אנכי היום", "היום מלאו ימי ושנותי", מילוי ושלימות פון ימים ושנים הן בגשמיות והן ברוחניות, און דער המשך בזה ביז - אין חיים נצחיים בגאולה האמיתית והשלימה.

ג. דער ענין [די עלי' וואס קומט דורך הסתלקות] איז ספעציעל אונטערשטראכן אין דעם יארצייט פון בתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בכ"ב שבט, וואס נוסף צו איר אייגענע זכות, האט זי אויך דעם זכות פון איר פאטער [ובפרט אז א בת האט א שייכות מיוחדת מיטן אב"], און זי איז נתחנך געווארן דורד אים וכו':

דער נשיא הדור - נשיא מלשון התנשאות - הויבט אויף דעם גאנצן דור, ווארום "הנשיא הוא הכל". איז דערפון מובן בנוגע צו בתו, אז אלע אירע ענינים - כולל ובמיוחד איר הסתלקות - טוען אויף אן עלי' אין אלעמען.

ובפרט אז איר יארצייט (בכ"ב שבט) קומט אויס אין דעם זעלבן חודש (שבט) ווי דער יארצייט פון איר פאטער כ"ק מו"ח אדמו"ר (בעשירי בשבט) וואס די עלי'

אנגעפילט – filled

בלע – swallowed

ומחה ה' – and Hashem will wipe

דמעה – tear

אליך שרה שמע בקולה'", ומזה נמשך גם אצל כל אשה בישראל, בת שרה רבקה רחל ולאה, "כאמה בתה", שהיא "עקרת הבית", שתתנהג בביתה בדוגמת הנהגת האמהות דכל בית ישראל.

ויש להוסיף, שגם בראש חודש (כסלו[78]) – שבו סיימו כתיבת הס"ת – מודגשת מעלתן של נשי ישראל – שהרי, "הנשים נוהגות שלא לעשות בו (בר"ח) מלאכה", "לפי שלא רצו נשים ליתן נזמיהן לבעליהן במעשה העגל לכך נתן להם הקב"ה שכרן שיהיו משמרות ר"ח יותר מהאנשים".

ז. וביאור הענין: מהחילוקים שבין האבות לאמהות – שאצל האמהות מודגשת יותר הירידה לברר עניני העולם, משא"כ האבות שמצד עצמם הם למעלה מהעולם[84], ופעולתם בעולם באופן המתאים נעשית ע"י האמהות דוקא.

וזהו הביאור בדברי אברהם "לו ישמעאל יחי' לפניד", וכן יצחק שרצה לברך את עשו – כי, להיותם למעלה מהעולם, ראו את ישמעאל ועשו כפי שהם בשרשם למעלה כו', משא"כ שרה ורבקה, שאצלם מודגשת הירידה לברר העולם[86], ראו את ישמעאל ועשו כפי שהם בעולם למטה, ולכן אמרה שרה לאברהם "גרש האמה הזאת ואת בנה כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני עם יצחק", וכן רבקה שאהבה את יעקב, והשתדלה שיקבל את הברכות כו'.

ומזה מובן גם בנוגע לגילוי תורת החסידות (בחודש כסלו) – שבזה מודגשת

78. להעיר, שגם בימים טובים דחודש כסלו מודגשת מעלתן של נשי ישראל – בחנוכה, ש"על ידי אשה נעשה הנס"(פרש"י שבת כג,רע"א). וי"ל עד"ז בנוגע למועדים החסידיים – מסירת נפשה של הרבנית הצדקנית מרת דבורה לאה (בתו של רבינו הזקן ואמו של הצ"צ) להצלת אילנא דחייא דתורת החסידות (ראה לקו"ד ח"ד תרסו, א ואילך).

84. להעיר, שאברהם ושרה וכן יצחק ורבקה הם דוגמת נשמה וגוף (ראה לעיל הערה 19).

86. מכיון ששרשם למעלה משרש האבות (ראה לקו"ת שה"ש טו, ג. אוה"ת חיי שרה קכג, ב).

שתתנהג – that she should act

משמרות – guard/keep

נזמיהן – their nose rings

גרש – send away

והתנשאות פון נשיא דורנו שט◦ט בגלוי יותר אין דעם טאג פון זיין יום ההילולא, כידוע אז דעמולט איז עולה "כל מעשיו ותורתו ועבודתו אשר עבד כל ימי חייו" און דאס ווערט מתגלה למטה ביז אז דאס איז "פועל ישועות בקרב הארץ".

ביז די שלימות העלי' והתנשאות - אין די נשמות למעלה און אין אלע אידן למטה - בגאולה האמיתית והשלימה כנ"ל.

ובפרט אז אונזער דור איז דער לעצטער דור פון גלות און דער ערשטער דור פון גאולה - ווי כ"ק מו"ח אדמו"ר דער בעל ההילולא האט מכריז ומודיע געווען כמ"פ, אז מ'האט שוין אלץ פארענדיקט און איצטער דארף מען גאר מקבל זיין משיח צדקנו בפועל ממש - במילא איז פארשטאנדיק, אז אויב בינתיים איז געווען אן ענין של הסתלקות, ווי דאס איז געווען בכ"ב שבט בארבע שנים לפני זה (שנת ה'תשמ"ח) איז דאס אך ורק בכדי צו ברענגען די איינציקע עלי' וואס איז נאך געבליבן - די עלי' פון דער גאולה האמיתית והשלימה.

דערמיט איז מובן די ברכה אין דעם טאג פון כ"ב שבט - "בך יברך ישראל" - די ברכות וואס ווערן נמשך צו ישראל, צו יעדער איד און צו אלע אידן. ובמיוחד - צו נשי ובנות ישראל, ובפרט דורך דעם וואס זיי פירן זיך אויף לויט אירע אנווייזונגען און לויט איר ביישפיל. ברכות אין אלע ענינים - סיי בגשמיות און סיי ברוחניות, ובגשמיות וברוחניות גם יחד, און אזוינע ברכות, וואס פון יעדע ברכה קומט ארויס נאך א ברכה און נאך א ברכה עד אין קץ.

ו. עפ"ז וועט מען פארשטיין דעם אויפטו פון דורנו זה - דער דור פון כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו: מ'האט געדעדט מערערע מאל דעם געוואלדיקן חידוש ועילוי פון דעם דור - דער לעצטער דור פון גלות און דער ערשטער דור פון גאולה (כנ"ל ס"ב) - אז ער שטעלט מיט זיך פאר דעם גמר וסיום פון "מעשינו ועבודתינו" פון אידן במשך כל הדורות שלפני זה, צו פארענדיקן די לעצטע בירורים אין גלות,

---

טוען אויף – accomplish

בינתיים – in the meantime

איינציקע – only

געבליבן – remaining

פירן זיך אויף – conduct themselves

אנווייזונגען – lessons

ביישפיל – example

אויפטו – novelty

ובלשון כ"ק מו"ח אדמו"ר - "צופוצן די קנעפלעך"; אונזער עבודה באשטייט אין ברענגען די גאולה בפועל פאר דעם דור און פאר אלע דורות שלפני זה!

דאס הייסט, אז אין דעם דור איז מען מסיים מעשינו ועבודתינו פון אידן במשך כל הדורות צו ממשיך זיין (דורך עבודת התחתון) דעם גילוי פון בחי' אחד עשר אין עשר, אז די תחתונים (בחי' עשר) מצד גדרם הם זאלן זיין גרייט און מוכשר צו מקבל זיין דעם גילוי פון עצמותו יתברך (אחד עשר).

ויש לומר אז דאס איז מרומז אין דעם יום ההילולא פון כ"ק מו"ח אדמו"ר (וועו "כל מעשיו ותורתו ועבודתו" שטייט בגלוי ובשלימות) - יום העשירי בחודש האחד עשר: דער גילוי אור (יום) פון עשירי איז פארבונדן און קומט צוזאמען מיט דעם (חודש מלשון) חידוש פון אחד עשר (שלמעלה מסדר השתלשלות). דער (חודש מלשון) חידוש פון אחד עשר וועט נמשך אין דעם גילוי אור (יום) פון עשירי.

ז. אין דעם דור פון נשיא דורנו גופא זיינען פאראן עטלעכע שלבים ותקופות, ובכללות - דריי שלבים: (א) יום עשירי לחודש אחד עשר (יו"ד שבט ת"ש יו"ד) - דער סיום התקופה פון עבודת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בחיים חיותו בעלמא דין. (ב) דער יום למחרתו - יום אחד עשר לחודש אחד עשר (דער ערשטער גאנצער טאג לאחרי ההסתלקות) ובמיוחד בשנת עשתי עשר(תשי"א) - וועו עס האט זיך אנגעהויבן דער המשך וחידוש פון א נייער תקופה ו"נתלו המאורות" פון דעם דור השביעי פון אלטן רבי'ן (אדער דור התשיעי פון בעש"ט). (ג) די תקופה נאד דער הסתלקות פון בתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר ביום כ"ב לחודש אחד עשר (כ"ב שבט תשמ"ח).

געוואלדיקן – amazing **צופוצן די קנעפלאך** – polish the buttons

שטעלט מיט זיך פאר – completes **באשטייט** – consists

פארענדיקן – finish up **מוכשר** – able

In this sicha the Rebbe explains the melacha of Hav'ara - igniting a fire and then translates it into avodas Hashem with regards to Histalkus. (see summary at the end of the sicha page 23)

כ"ב שבט תשמ"ט

- מוגה -

א. עס זיינען פארשידענע דינים ומנהגי ישראל וועלכע מ'טוט אין א יארצייט – לזכרון ולעילוי הנשמה.

כאטש עס האבן זיך געענדיקט די הנהגות (והגבלות) פון די ערשטע י"ב חודש, פונדעסטוועגן, געדענקט מען וועגן דעם אויך דערנאך, און וועז עם קומט דער יום בשנה פון דער הסתלקות (והימים האלה נזכרים ונעשים) צייכנט מען אויס דעם טאג און מ'פראווט דעמולט דעם יארצייט – דורך אמירת קדיש און תפלה לפני התיבה, ולימוד משניות והוספה בצדקה ותורה בכלל וכו' –לעילוי הנשמה – וועלכע ווערט דעמולט נתעלה צו א העכערע, שלא בערך העכערע, דרגא.

און נאכמער: אויר נאכן יארצייט איז פאראן א המשך מזה, ווי פארשטאנדיק פון דעם וואס מ'זאגט "יזכור" כמה פעמים בשנה, און בכלל – במשך כל הימים (נאך דער הסתלקות) בלייבט א רושם והמשך דערפון ביז בנוגע להנהגה בפועל,

ובלשון הכתוב "והחי יתן אל לבו". הגם אז דאם שטייט אויף דעם זמן האבילות, איז דאם אבער א מילתא בטעמא וואם איז שייך בכל הזמנים (ניט נאר בזמן האבילות): דער טבע פון א מענטש א בר־שכל איז, אז ער טראכט אריין אין די זאכן וואם פאסירן מיט אים און ארום אים און לערנט דערפון, עאכו"ב בשעת עס פאסירט מיט אים אן איבערראשענדע זאך (בענינו – א הסתלקות פון א קרוב

פארשידענע – various

פונדעסטוועגן – nevertheless

צייכנט מען – we mark

בלייבט – there remains

רושם – an imprint

בטעמא – with a reasoning

פאסירן – occur

עאכו"כ – על אחת כמה וכמה

איבערראשענדע – overwhelming

רירט – affects

כו'), רירט דאס אים אן שטארקער און דאס איז אים מעורר עס זאל ביי אים זיין טיפער דער "יתן אל לבו" – און דאם זאל אים ברענגען צו מוסיף זיין אין עבודת ה', בכל עניני תורה ומצוותי', א. ז. וו.

ב. בפשטות לערנט מען, אז די מנהגים און ענינים וואס מ'טוט בקשר מיט א יארצייט (וההמשך לזה) – אין דאם לעילוי ולזכר הנשמה, בכדי די נשמה זאל נתעלה וועלן העכער אין העכער אין גן עדן.

אבער יש לומר, אז אין דעם איז פאראן נאך א (גרעסערער) ענין, כדלקמן. ויש לומר, אז מ'קען עס פארשטיין פון דעם היינטיקן יארצייט (הראשון) – הן מצד די שיעורי תורה פון דעם טאג, און הן מצד דעם תאריך היום (כ"ב שבט), והן מצד דעם מאורע מיוחד פון דעם יארצייט במיוחד, ווי מרומז אויך אין איר נאמען און איר עבודה, און וויבאלד די אלע זאכן קומען צוזאמען – איז דאם זיכער בהשגחה פרטית, און זיי האבן צווישן זיך א שייכות.

ג. אין היינטיקן שיעור רמב"ם [לויט דעם מנהג שהולך ומתפשט צו לערנען ספר הרמב"ם ג' פרקים ליום] לערנט מען (אין הלכות שבת): "המבעיר כל שהוא חייב, והוא שיהא צריך לאפר".

דער לימוד דערפון אין עבודת ה' [ווי דער רמב"ם שרייבט אז "רוב דיני התורה כו' לא ניתנו אלא לתקן הדיעות וליישר כל המעשים"] –ובהקדים:

די ל"ט מלאכות (האסורות בשבת) זיינען די מלאכות וואס מ'האט געטאן אין משכן. דערפון איז מובן, אז די ל"ט מלאכות זיינען די כללות'דיקע און עיקריות'דיקע עבודות פון א אידן (וואם רוב עבודתו איז בימי החול) אין מאכן פון דער וועלט א דירה משכן ומקדש לה', "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", און דארטן דינען דעם אויבערשטן (וואס דאס איז די תכלית וכוונה פון עבודת האדם).

און די תנאים אין הלכות שבת אין דעם גדר פון א מלאכה (אסורה בשבת, דערפאר וואס דאם איז א מלאכה אין משכן) – גיבן ארויס אין וואס עס באשטייט די מלאכה (עבודה) פון א אידן אין מאכן חלקו בעולם א משכן לה' (משא"כ א מלאכה

תאריך – date

המבעיר – one who ignites

כל שהוא – any amount

צריך לאפר – requires the ashes

וליישר – and to straighten

דינען – serve

משא"כ – מה שאין כן

באווייזט – shows

אויף וועלכע מ'איז פטור בשבת, באווייזט אז דאם איז ניט קיין עבודה בשלימות).

אזוי איז אויך בנוגע לעניננו, אז "המבעיר" דארף זיין "צריך לאפר" – ווייל די עבודה פון א אידן (אין דעם משכן לה') דארף זיין צוליב א תועלת אין דעם משכן, צוליב אויפטאן, א תיקון ובירור וכו'.

והענין:

די עבודה (עבודה עיקרית) פון א אידן (אין זיין משכן ומקדש לה') באשטייט אין "המבעיר" – ער דארף "אנצינדן" זיך אליין און זיין גאנצע סביבה מיט ג־טלעכן פייער פון קדושה, אהבה כרשפי אש (לית פולחנא כפולחנא דרחימותא"), "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה", זיד מקריב זיין ווי א "קרבן", אן "עולה תמימה" לה', דורך דעם אש האלקי שבאהבה שבלבו העולה למעלה ו"מתלהט ומתלהב בתשוקה ורשפי אש אליו ית' כו', האהבה דבכל לבבך להיות הלב מלא באהבת ה' כו'".

ובכללות – איז דאס די עבודה פון מסירת נפש: ער גיט זיר אינגאנצן אוועק צו דעם (רצון פון דעם) אויבערשטן.

און די עבודה איז דורך "המבעיר (אפילו) כל שהוא": דערביי איז ניט נוגע כמות, יעדער איד האט אין זיך א ניצוץ פון דעם אש האלקי שבלבו, און "צריכים להעביר הניצוץ שיש ביסוד האש שבלב שיתגלה בבחי' גילוי ע"י שמנפחים כו'". וועז ער צינדט אן אפילו א קליין פרט פון זיין לעבן מיט דעם אש אלקי, און אפילו מיט א "קליין" פייערל (ניט קיין מדורה גדולה וכיו"ב) פון אהבה לה' – איז דאם א מלאכה ועבודה גמורה. וכידוע אז אין דער עבודה פון מס"נ איז די נקודת היהדות בשוה אין יעדער פרט, אפילו אין א "כל שהוא".

דערביי איז אבער דער תנאי, "והוא שיהא צריך לאפר": די הבערה (רצוא) דארף זיין ניט אליין צוליב דער עלי' (דער פייער), נאר צוליב דער המשכה (שוב), צריך לאפר; דאס אנצינדן די אהבה כרשפי אש און איר עלי' למעלה בכלות הנפש איז ניט א תכלית פאר זיך, ער דארף דערביי האבן א צורך (נוצען) דעם אפר,א תועלת: פון דעם מס"נ זאל ווערן א מציאות למטה, כולל אז דער מבעיר האדם איז א

אויפטאן – accomplish

שמנפחים – that blow

לית פולחנא כפולחנא דרחימותא –
there is no Avoda(s Hashem) (as great)
as the Avoda of Love

נשמה בגוף (גייט ניט אויס בכלות הנפש), און טוט מיט דעם אפר. די מסירת נפש קומט ארויס אין דער עבודה פון קיום התומ"צ במעשה בפועל בעוה"ז הגשמי.

ווי ער איז א נשמה בגוף ועוסק בתומ"צ, אין ער בבחי' אפר - דורכגענומען מיט מסירת נפש, זיין עסק בתומ"צ איז "בכל נפשך" ; זיין גאנצע מציאות איז אפר, "דורכגעברענט" (איבערגעמאכט) פון דעם אש אלקי שבלבבו (אזוי ווי אפר בפשטות איז "מהותו ועצמותו של העץ הנשרף כו'", וואס דורך דעם אש בלייבט דער אפר), אזוי ווי א קרבן ("עולה תמימה") שנקרב לה'.

[ועד כדי כך, אז עס ווערט בדוגמא פון "אפרו של יצחק כאילו צבור על גבי המזבח", וואס דערפאר "לא נאמרה זכירה ביצחק"] - דער כח המס"נ איז א רצון פנימי פון א אידן, וואס דארף ניט האבן קיינע הכנות והתבוננות (ניט ווי אהבה ויראה וואס דארף א התבוננות בדברים המביאים לידי זה), און דעריבער שטייט עס בגלוי ממש לפני הקב"ה און מ'דארף אויף דעם ניט קיין זכרון.

מען דארף אבער פארשטיין דעם טעם אויף דעם: די העכסטע עבודה לכאורה איז, אז א איד זאל האבן מסירת נפש און עולה זיין למעלה מעלה אין דעם אש אלקי. אפילו אז עס דארף אויך זיין די המשכה למטה - ווי קען מען זאגן אז די הבערה ועלי' אליין איז ניט קיין מלאכה גמורה(אויב דאס איז ניט "צריך לאפר")?

•

ז. ע"פ הנ"ל איז אויך פארשטאנדיק דעם ענין אין רמב"ם, אז די הבערה ועלי' אליין איז ניט א מלאכה(אויב דאס איז ניט "צריך לאפר") -ווייל די תכלית וכוונה פון אלע ענינים איז - נתאווה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים, וואם דער "נתאווה" איז די סיבה אויף אלע השפעות והארות וכו', איז מובן, אז אלע דרגות אין עבודה, אפילו די העכסטע עליות פון מסירת נפש, איז שלימות כוונתם - צו אויספירן עם זאל זיין א דירה בתחתונים.

און דעריבער, אויב ס'איז דא אן עבודה (ווי "המבעיר") וואס אין איר הערט זיך ניט אט די כוונה ("צריך לאפר")- איז דאס ניט די אמת'ע מלאכה ועבודה,

---

דורכגעברענט - burnt through **צבור** - piled

העץ הנשרף - the burnt wood **אויספירן** - accomplish

בלייבט - remains **הערט זיך ניט** - is not felt

ביז אז דאס איז אפילו ניט אן עלי׳ בשלימות. וועז איז די עלי׳ פון "הבערה" אן אמת׳ע עלי׳, דוקא וועז דאס ברענגט א המשכה (,צריך לאפר").

ח. ע"פ כל הנ"ל וועט מען אויך פארשטיין דעם ענין פון פראוועז א יארצייט נאך דער הסתלקות פון א נשמה למעלה:

בהשקפה ראשונה יש מקום לומר, אז לאחרי וואס ס׳איז געווען די "הבערה" און א נשמה איז נסתלק געווארן אין דעם אש, און איז עולה מדרגא לדרגא בעילוי אחר עילוי – וויל זי גאר ניט נמשך ווערן למטה, ובפרט אז טבע הנשמה ("נר ה׳ נשמת אדם") איז צו עולה זיין למעלה.

דער אמת איז אבער, ווי פארשטאנדיק ע"פ הנ׳ל, אז "המבעיר" (העלאה) לעצמו איז ניט קיין תכלית, די כוונה ותכלית בזה איז – "שיהא צריך לאפר",אז פון דער העלאה והסתלקות זאל ארויסקומען א המשכה למטה והשפעה למטה (נאר דאס איז א המשכה למטה וועלכע איז דורכגענומען "דורכגעברענט" מיט דער "הבערה" ועלי׳ באש אלקי), ווי עס שטייט בנוגע צו דער הסתלקות פון א צדיק – אז בא דער עלי׳ הכי נעלית דעמולט איז "פועל ישועות (בחי׳ שע"ה נהורין) בקרב הארץ" (למטה מטה) דוקא:

און וואס העכער די עלי׳ למעלה – אלץ מערער דארף זיין די המשכה למטה, וע"ד "צדיקא דאתפטר אשתכח בכולהו עלמין (גם בעולם המעשה) יתיר מבחיוהי", ועד"ז: וואס מערער די המשכה למטה – אלץ גרעסער איז די עלי׳ למעלה.

און דער דיוק בזה: עס דארף זיין "צריך לאפר": ס׳איז ניט מספיק די הנהגת הנשמה, נאר זי פילט א "צורך", דער צורך – "לאפר", די המשכה למטה ביז צו תכלית השלימות – דער צורך והשתוקקות צו צוריק יורד זיין אלס א נשמה בגוף, וי"ל שהוא בדוגמא ווי נתאוה הקב"ה צו א דירה בתחתונים.

"צריך לאפר" מיינט בפשטות, אז די נשמה וויל און דארף זיך משתוקק זיין – אז דורך איר הסתלקות למעלה זאלן קומען א הוספה אין פעולות טובות דא למטה בעוה"ז הגשמי, כולל על שם ולזכר הנשמה – הוספה בתפלה, בלימוד התורה ובנתינה לצדקה וכיו"ב. זיי קומען אלס א תוצאה פון דער הסתלקות ועליית

אשתכח – is found

משתוקק – yearn

והשתוקקות – and yearning

תוצאה – outcome

הנשמה (אזוי ווי דער אפר איז א תוצאה פון שריפת העץ),

ובכלל – עם זאל זיין דער "והחי יתן אל לבו" , ניט צוליב די עליית הנשמה אליין, נאר צוליב די השפעה ופעולה למטה.

[ובפרט לאחרי ההוראה והציווי בספר קהלת (איינער פון די כ"ד ספרי קדש) "והחי יתן אל לבו", וואס דעמולט באקומט עס מעין דעם תוקף פון א ציווי התורה ווי לאחרי מתן תורה: נוסף לקיום דבר זה מצד שכל האדם (וואם דאס איז געווען אויך קודם הציווי), קומט אין דעם צו (דורך דעם ציווי) דער כח ופעולת ההמשכה אין גשמיות העולם, "צריך לאפר", ביז אז אין דעם איז תלוי אז די עלי'("המבעיר") זאל זיין בשלימות].

ובלשון חז"ל: "יעקב אבינו לא מת, וכי בכדי ספדו ספדייא כו', אלא כו' מה זרעו בחיים אף הוא בחיים", דורך דעם וואס "זרעו בחיים" (נשמות בגופים) ווערט אויפגעטאן אז "אף הוא בחיים".

ועפ"ז יש לומר דעם טעם פארוואס מ'פארבינדט אמירת יזכור ביוהכ"פ וכיו"ב (ועד"ז בפעולות בכיו"ב אין אנדערע זמני השנה) מיט א נדבה לצדקה פאר דעם נפטר ניט נאר צוליב עליית הנשמה (ווייל אי רק משום הא, האט מען עם געקענט טאן דורך א הוספה אין אן אנדער מצוה, ניט דוקא צדקה לעניים), נאר ווייל עליית הנשמה איז פארבונדן מיט א המשכה למטה אין עוה"ז, און צדקה איז א מצוה וואס קומט אראפ אין גשמיות העולם ממש, ביז אז זי איז "עיקר המצות מעשיות ועולה על כולנה", ווייל "אין לד מצוה שנפש החיונית מתלבשת בה כל כך כבמצות הצדקה כו'". ועד כדי כד, אז אפילו שטייענדיק אין יום הקדוש (יוהכ"פ), ווען מ'איז דומה למלאכים" (עלי' למעלה), ועאכו"כ אז די נשמות – שטייען דעמולט בעלי' הכי נעלית – פארבינדט מען הזכרת הנשמה דוקא מיט א המשכה פון צדקה למטה!

ועד"ז ווען עס קומט א יארצייט, וואס דעמולט הויבט זיך אן א נייע תקופה פון סדר עליית הנשמה שלא בערך (כמובן פון אמירת הקדיש ביום זה) – איז כשם

וכי בכדי ספדו ספדייא – was it for

naught that they eulogized

אויפגעטאן – accomplished

מ'פארבינדט – we connect

אי רק משום הא – if (it was) only for this

שטייענדיק – standing

ווי די עלי׳ חדשה איז ״צריד לאפר״, אויפטאן א המשכה חדשה למטה, אזוי זיינען אויד די מנהגים ופעולות (״והחי יתן אל לבו״) וואס א איד טוט למטה בקשר מיט דעם יארצייט, פארבונדן מיט דער המשכה והשפעה למטה.

[ביז אז דאס ווערט א כלי אויף דער שלימות פון ״והחי יתן אל לבו״ – ״חי העולמים שהוא משלם שכר לבר נש על כל פסיעה ופסיעה בגמילות חסדים״: דער אויבערשטער – ווי ער איז חי העולמים (מקור החיים של כל העולמות, וי״ל גם ״חי העולמים״ נצחיות, אלקות שלמעלה מעולמות) – איז ממשיך ומשפיע ברכה ושכר למטה מטה, און נוסף על – בכללות, אין פרטים ופרטי פרטים – ״על כל פסיעה ופסיעה״.

ועד״ז דארף זיין ביי דעם ״והחי יתן אל לבו״ פון א אידן, אז דאס דארף ארויסקומען אין א השפעה והמשכה למטה אין פרטים ופרטי פרטים].

לבר נש to a person **פסיעה** step

סיכום סעיפים - כ"ב שבט תשמ"ט

א

Even after the conclusion of the year of aveilus , we continue to do things to elevate the neshama, as the pasuk says "and the living shall take to heart." When one goes through an overwhelming experience such as the passing of a relative, it moves him deeply, and causes him to increase in his service of Hashem.

ב

It is commonly thought that such activities are done to elevate the neshama. Truthfully, however, there is an additional, greater accomplishment. This idea can be found in today's shiurei Torah, in the date of the yahrtzeit, and in the Rebbetzin's name.

ג

On Shabbos it is forbidden to do the work that was done to build the Mishkan. Our work to make a dira b'tachtonim is similar to building the Mishkan. Therefore, we must look at which forms of work are forbidden on Shabbos in order to know the proper work method of our avodas Hashem.
Today's Rambam classifies the melocho of hav'ara: "one is not liable for igniting a fire on Shabbos unless it is for the purpose of using its ashes".

ז

Based on the above, we learn from the details of m'leches havara its meaning in making a dira b'tachtonim. Just as hav'ara must be performed with the end-goal of producing ashes, so too ones avoda in the fashion of aliyah must be infused with the goal of drawing down elokus into the world.

ח

From this we can learn regarding histalkus, which is similar to the avoda of aliyah - going out of this world -, that this occurrence must generate action that will have an effect in this world. The above is accomplished through thinking about the one who passed on and doing good deeds in her honor, and specifically the mitzvah of Tzedakah.

והחי יתן אל ליבו

כ"ב שבט

שער ג'

להתנהג ברוחה

The Rebbe explains the horaah from the Rebbetzin's name, as well as what we can learn from her life, both of which bring to practical implications in our day-to-day life.

המשך שיחת כ"ב שבט תשמ"ט

- מוגה -

ט. דערפון איז אויך מובן בנוגע צו דעם היינטיקן יארצייט:

אע"פ וואם ס'איז געווען א "הבערה" פון אן אש אלקי און די נשמה איז ארויף אין דעם אש, און איז עולה העכער און העכער,

ובפרט אז אויך אלס נשמה בגוף – המדובר בצדקנית, און דערצו – בתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, וכידוע אז א בת האט א שייכות מיוחדת מיט דעם אב, האט זי אויך זכות אבי' (נוסף לזכות עצמה), און זייענדיק למטה האט זי געטאן עבודתה "כמצות רצונך", און באופן פון ילכו מחיל אל חיל, בעילוי אחר עילוי,

ובמיוחד עבודה מתוך מסירת נפש. וכמובן אויך פון דעם סיפור הידוע בנוגע צו חינוך בנותיו של כ"ק מו"ח אדמו"ר, אז דער מלמד זייערער האט געוואלט אלץ מלביש זיין אין שכל, זיי ניט דערשרעקן מיט מעשי נסים און מסירת נפש, האט אים כ"ק מו"ח אדמו"ר געזאגט, אז אדרבה – א אידיש קינד דארף'ן אנהויבן מחנך זיין דוקא מיט סיפורי מס"נ, און דוקא דאם "לייגט זיך" ביי א אידיש קינד. ולהעיר: דער סיפור איז געווען בקשר מיט איר, איז פארשטאנדיק אז עס איז געווען בהדגשה דער חינוך באופן כזה – דורכגענומען מיט מסירת נפש וכו'.

עאכו"כ לאחרי ההסתלקות, ווען הנשמה איז עולה העכער און העכער. ובפרט אין דעם ערשטן יארצייט, ווען עס הויבט זיך אן א נייער סדר העליות באופן שלא בערך –

איז די כוונה אין די עליות – "צריך לאפר", צוליב דער משכה והשפעה בחיים גשמיים למטה.

דערשרעקן – scare

דורכגענומען – permeated

לייגט זיך – is accepted

וכמרומז אויך אין איר נאמען "חי'", וואס שלימות החיים איז דוקא חיים גשמיים, וואס דאס טוט מען למטה פאר דער נשמה – דורך דעם וואס "מה זרעה בחיים אף היא בחיים".

– ביז אז דאס קומט אראפ אין דעם צווייטן נאמען ("מושקא") וואס איז א שם בלע"ז, וועלכע ווייזט אויף דער המשכה למטה מטה, בלשון האומות כו'.

און אויך די גימטריא פון ביידע נעמען("חי' מושקא") איז – "עת", וואס באדייט התחלקות הזמן (אויף כ"ח עתים, עת לדבר, עת לבנות גו'), וואס דאס באווייזט אויף דער המשכה למטה מטה, אין הגבלת הזמן, וביחד ע"ז כמובן – אין הגבלת המקום.

ולאידך גיסא – איז די המשכה למטה מטה פארבונדן דוקא מיט כ"ח עתים, ביז גילוי הכי נעלה – "כח אד'".

י. ולהוסיף – ע"פ ההוראה ללמוד מוסר וכו' מכל דבר – אז ענין הנ"ל איז מרומז אויך אין דעם תאריך פון דעם יארצייט – כ"ב שבט:

כ"ב מרמז און גייט בכ"מ אויף כ"ב אותיות התורה שבהן נברא העולם: אותיות זיינען פון לשון "אתא בוקר", וואס דורך די אותיות ווערט אויר די השפעה וחיות שלמעלה נמשך למטה: און כ"ב אותיות זיינען כולל אלע המשכות והשפעות, שבהן נברא העולם(דורך די אותיות וחילופים ותמורות כו').

און די כוונה בזה איז צו מגלה זיין בכל עניני העולם די כ"ב אותיות התורה שבהם (ובשבילה) נברא העולם. וואס דאס איז דער תוכן פון "שבט", (אויך) מלשון שבט (וממשלה), הממשלה ושליטה: דורך מגלה ומפרסם זיין אז די גאנצע וועלט נעמט זיך פון די כ"ב אותיות התורה, שבה נברא העולם, און דאס איז מהוה די וועלט בכל רגע ורגע מחדש – ווערט דער ענין פון "שבט", "דבר מלך שלטון", אז א איד ע"י התורה איז מושל ושולט ומנהיג די וועלט.

כולל אויך דעם – עולם קטן זה האדם. די התבוננות בזה אז דער מענטש– און

באדייט – signifies

ע"ז – עם זה

בכ"מ – בכמה מקומות

אתא בוקר – morning has arrived i.e. Giluy

שבט – rod/staff

ער בפרט – ווערט נתהווה בכל רגע מחדש ממש (פון די אותיות התורה), איז דער בעסטער "מוסר־זאגער" אז זיין נפש האלקית זאל ווערן א "שבט"(מושל ושולט) אויף אים,ער זאל טאן וואס דער אויבערשטער ווייל!

יא. דערפון איז אויך פארשטאנדיק בנוגע צו פראוועז דעם יארצייט – אז הגם דאם איז פארבונדן מיט "אשת נעורים", מיט די הגדרות הקשורות בזה (כמבואר אין דער סוגיא במס' סנהדרין) – דארף זיין "צריך לאפר", די המשכה וואס קומט דערפון ארויס.

ובפשטות – דורך פארבינדן די הסתלקות מיט המשכת פעולות במעשה בפועל דא למטה בעוה"ז הגשמי, בזמן ומקום גשמי ("עת"), כדלקמן.

ועפ"ז איז מובן אויך, אז וויבאלד די פעולות זיינען בכדי אויפטאן א המשכה למטה, איז פארשטאנדיק, אז זיי זיינען ניט נאר צוליב דער נשמה (אז "מה זרעה בחיים אף היא בחיים"), נאר אויך צוליב אידן וואט געפינען זיך למטה, ווייל דורך דעם(וואס "היא בחיים") טוט מען אויף אז זי איז מבקש ומתפלל אין עולם האמת – אויף כל המצטרך, בגשמיות וברוחניות, ואריכות ימים ושנים טובות, מתוך בריאות הנכונה, בבני חיי ומזוני רויחי ובכולם רויחי.

יב. דער סיכום מזה – בנוגע לפועל:

שטייענדיק בהתחלת תקופה חדשה דער ערשטער יארצייט און אנהויבס פון דער שנה שני' לאחרי דער הסתלקות, וואס דעמולט הויבט זיר אן א נייער סדר עליות (נוסף צו די עליות שלפני זה) – דארף זיך דאס אויסדריקן אין א חידוש אין דעם "והחי יתן אל לבו", צו מוסיף זייז באופן חדש אין אלע החלטות טובות ופעולות, פארבונדן מיט א המשכה למטה בגשמיות העולם ("צריך לאפר"), ובזה גופא – נוסף על ענינים ברוחניות, און נוסף על בגשמיות, אין גשמיות גופא – ביז גשמיות שבגשמיות. וכל זה – דורכגענומען "דורכגעברענט" מיט דער מסירת נפש און השפעה פון דער עלי' באש אלקי.

אנהויבנדיק מיט א הוספה פון דעם חי למטה אין לימוד התורה און קיום המצוות, ובאופן – דוקא פארבונדן מיט עת – זמן ומקום גשמי: קביעות עתים לתורה בכל

דערווויילע – as of now

מקום – צו קובע זיין שיעורים ברבים אין לימוד החסידות און לימוד הנגלה, ובפרט אין די ערטער וואו עס זיינען דערווויילע ניטא שיעורי תורה.

און אין די שיעורים הקיימים מכבר – מוסיף זיין ומחזק זיין דעם לימוד, בכמות ובאיכות.

און פארבינדן די שיעורי תורה אויך מיט מעורר זיין אויף ענייני יראת שמים בכלל, ובפרט – אין עבודת התפלה וקיום המצוות, כולל מצות צדקה – די ג' עמודים שעליהם העולם עומד וקיים.

אזוי אויך – "והחי יתן אל לבו" אין א הוספה בכלל אין נתינת הצדקה, וואס דאס איז א מצוה וועלכע קומט אראפ איז גשמיות העולם ממש (אוז דערפאר פארבינדט מען דערמיט הזכרת הנשמות), כנ"ל.

עד"ז – מרבה זיין אין הקמת מוסדות על שמה ולזכותה, וואס דאס פארבינדט איר מיט א מקום ובנין גשמי פארבונדן מיט הפצת התורה והיהדות.

ונוסף על כל זה – אז בא יעדערן זאל זיין דער "והחי יתן אל לבו", און באווייזן אז "זרעה בחיים" (וואס דעמולט איז "היא בחיים"), דורך זיר אפלערנען פון איר הנהגה אוז זיך אויפפירן ברוחה כו', מתוך מסירת נפש.

ועאכו"כ דורך דעם וואס מ'גיט א קינד א נאמען נאך איר, און מ'האדעווועט דעם קינד ברוחה, וואס דאס איז בפשטות ממש דער ענין פון "מה זרעה בחיים אף היא בחיים"; און דורך דעם וועט צוקומען בא דעם קינד איז חיים ("חי") בפשטות – אריכות ימים ושנים טובות.

יג. און דורך פארבינדן די נשמה מיט די פעולות והמשכות למטה, קומט צו אין ברכות ה' – "חי העולמים" – אין אלע ענינים איז וועלכע אידן נויטיקן זיך, בפרטים ופרטי פרטים ("כל פסיעה ופסיעה").

ביז דער ברכה הכי עיקרית – "ובא לציון גואל", "ונאמר אמן", וואס אמן באווייזט אויף דעם גמר הנצחון, ביז – דער גמר ונצחוז איבערן גלות.

מ'האדעווועט – one raised **צפי'** – longing

אויפפירן ברוחה – behave in her spirit

נויטיקן זיך – require for themselves

ובפרט אז מ׳פארבינדט די הסתלקות אויך מיט א הוספה אין דער אחכה לו און די צפי׳ לגאולה האמיתית והשלימה ע״י משיח צדקנו, ״דרך כוכב מיעקב זה דוד וקם שבט מישראל זה מלך המשיח״ וואס איז דוקא א גאולה גשמית לעיני בשר,

כולל די גאולה פון די נשמות שלמעלה (וואס יש מקום לומר דאס איז גאר די גרעסטע גאולה) דורך ״והקיצו ורננו שוכני עפר״ בתחיית המתים – ונעשים נשמות בגופים,

ונגלה כבוד ה׳ וראו כל בשר יחדיו כי פי ה׳ דיבר, ולא יכנף עוד מוריך והיו עיניך רואות את מוריך,

ובכללות – אז מ׳זעט בגלוי ווי די חיות ומציאות פון כל העולם כולו נעמט זיך פון די כ״ב אותיות התורה (שבהן נברא העולם) און זיי זיינען מהוה דעם עולם בכל רגע ורגע מחדש, ומנהיגים (שבט) אותו.

וכל זה - תיכף ומיד ממש, ולא עכבן אפילו כהרף עין, וכההלכה מיד הן (כל העולם כולו) נגאלין.

דרך כוכב – here shall step forth a start

וקם שבט – and a scepter shall rise

יכנף – hidden/concealed

כהרף עין – like the blink of an eye

In this sicha which was said at the end of the Shiva, the Rebbe thanks those who hurried to establish mosdos in memory of the Rebbetzin, and explains how this itself adds in the consolation after the Rebbetzin.

כ״ט שבט תשמ״ח

- מוגה -

ו. נוסף צו דעם מענה של ברכה צו די מנחמים ומברכים, איז כאן המקום צו אויך אויסדריקן א יישר־כח ונתינת תודה חמה, צו די אלע וואס האבן שוין צוגעהיילט (באופן פון ״חטוף ואכול חטוף ואישתי״), נאך אין שלשה, עכ״פ אין שבעה, עכ״פ במשך השלשים – און מייסד געווען קרנות גמילות־חסדים, מוסדות וכו׳ – לזכר הנפטרת.

ולהוסיף, אז ס׳איז נתייסד געווארן אויך א קרן מיוחד אנגערופן בשם ״קרן חמ״ש״ – די ראשי תיבות פון שם הנפטרת, חי׳ מושקא שניאורסאון.

וואס אע״פ אז שם המשפחה איז לכאורה ניט אזוי נוגע – געפינט מען בכמה שטרות וכיו״ב, אז לחיזוק הדבר חתמ׳נען די עדים אויך מיט זייער שם המשפחה.

ובפרט בנדו״ד – אז אין דעם שם המשפחה איז מודגש בגלוי דער קשר מיט דעם מייסד המשפחה – דער אלטער רבי, וואס זיין נאמען איז ״שניאור״ [על שם די צוויי אורות פון נגלה דתורה און פנימיות התורה, נוסף צו דעם וואס ער איז געווען א נשמה חדשה, כמסופר אין די רשימות ושיחות פוו אבי הנפטרת],

ובפרט אז איו דעם שם המשפחה האט מען מוסיף געווען אויר דעם סיום (שניאור) סאן, וואס איז מדגיש אז דער קשר מיטן אלטן רבי׳ו איז באופן פון א בן (סאן, זון) וואס האב זוכה לבן מיד שנולד כו׳ (בחמשה דברים), ביז אז א בן איז יורש הכל.

מעגלעכקייט – possibility

פאנגט זיך אן – starts

געלעגנהייט – opportunity

עטלעכע – few

אויסדריקן – express

צוגעהיילט – hurried

ז. וכל זה איז מוסיף נאכמער אין דער נחמה על הנפטרת, וואס די אמת'ע נחמה וועט זיין בשעת עס ווערט "נחמת ציון וירושלים" בקרוב ממש, וואם דאן וועט זיין "הקיצו ורננו שוכני עפר" והיא בתוכם.

וואס די נחמה (נחמת ציון וירושלים) וועט זיין (נוסף צו דער נחמה דורך די נביאים, "נחמו נחמו עמי", אויך ובעיקר) דורך דעם אויבערשטן אליין, – "אנכי אנכי הוא מנחמכם", און אין דעם גופא – "אנכי אנכי" צוויי מאל, נאך העכער ווי ס'איז געווען בא מתן תורה, וואו עס שטייט "אנכי" נאר איין מאל.

און וויבאלד אז תוספתו של הקב"ה איז מרובה על העיקר, ביז מרובה באין ערוך (בנ"ל) – איז מובן, אז די הוספה וואס בא דער נחמה לע"ל שטייט צוויי מאל "אנבי", איז באופן וואס איז העכער באין ערוך פון דעם גילוי פון "אנכי" פעם אחת וואס איז געווען בא מתן תורה.

וכמובן אויך פון דער נחמה וואס דער אדבערשטער האם געטרייסט משה רבינו אויף שבירת הלוחות, "אל תצטער בלוחות הראשונות שלא היו אלא עשרת הדברות לבד ובלוחות השניים אני נותן לך שיהא בהם הלכות מדרשות ואגדות הה"ד ויגד לך תעלומות חכמה כי כפלים לתושי' – אז דער פירוש פון "כפלים לתושי'" איז (ניט נאר צוויי מאל אזוי פיל פון דעם וואס איז געגעבן געווארן בלוחות הראשונות בא מתן תורה, נאר) אז עס ווערט ניתוסף א ריבוי מופלג, "הלכות מדרשות ואגדות", ביז "תעלומות חכמה", ריבוי מופלג שבאין ערוך.

און דורך די דברי נחמה וואס דער אויבערשטער האט געזאגט משה רבינו, ווערט עס נמשך אויך צו ,אתפשטותי' דמשה בבל דרא ודרא, צו די נשיאי ישראל שבכל דור ודור ביז צו נשיא דורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר,

און דורד די נשיאים – אויך צו אלע אידן [וואס נוסף צו דעם וואס "כל נפש ונפש מבית ישראל יש בה מבחי' משרע"ה", איז דורך די נשיאי ישראל ווערט עס נמשך ונתגלה צו זיי נאכמער],

אז בשעת עס פאסירט א מאורע וואס איז גורם צער – זאגט דער אויבערשטער

בנדו"ד – בנידון דידן

פאסירט – transpires

געטרייסט – comforted

צוגעבנדיק – adding

A Chassidisher

Derher

א חסידישער דערהער

A excerpt from a special edition of a Chasidisher Derher Magaizne marking 30 years to Chof Beis Shevat

Chof-Beis Shevat

A Chossid's Approach

Horaos & Peulos of the Rebbe

לזכר נשמת

הרבנית הצדקנית

מרת חי' מושקא נ"ע זי"ע

אשת

כ"ק אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

בקשר עם היום ההילולא השלושים